

Vec C-18/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

16. január 2020

Vnútroštátny súd:

Verwaltungsgerichtshof

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

18. december 2019

Navrhovateľ v konaní o opravnom prostriedku „Revision“:

XY

Žalovaný úrad:

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

Okolnosti konania vo veci samej

Právo na azyl – Nové skutočnosti alebo zistenia – Rozsah – Pokračovanie v konaní – Nesprávne prebratie smernice

Predmet a právny základ prejudiciálnej otázky

Výklad smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (ďalej aj „smernica o konaní“), článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

1. Zahŕňajú slovné spojenia „nové skutočnosti alebo zistenia“, ktoré „sa objavili alebo boli žiadateľom predložené“ obsiahnuté v článku 40 ods. 2 a 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (ďalej len „smernica o konaní“), aj také okolnosti, ktoré boli známe už pred právoplatným ukončením predchádzajúceho konania o azyle?

V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

2. Je v takom prípade, v ktorom vyšli najavo nové skutočnosti a dôkazy, ktoré sa v predchádzajúcom konaní nemohli uplatniť bez zavinenia cudzej osoby, postačujúce to, že sa žiadateľovi o azyl umožní žiadať znovuotvorenie právoplatne ukončeného predchádzajúceho konania?

3. Môže úrad, ak žiadateľ o azyl nesie vinu na tom, že tvrdenia k opätovne uplatňovaným dôvodom neuviedol už v predchádzajúcom konaní o azyle, zamietnuť vecné posúdenie následnej žiadosti z dôvodu vnútroštátnej úpravy, ktorá stanovuje zásadu všeobecného uplatnenia v správnom konaní, hoci členský štát pre nedostatok osobitných noriem neprebral riadne ustanovenia článku 40 ods. 2 a 3 smernice o konaní a v dôsledku toho nevyužil možnosť priznanú v článku 40 ods. 4 smernice upraviť výnimku z vecného preskúmania následnej žiadosti?

Uvádzané predpisy práva Únie

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (vyššie aj „smernica o konaní“): odôvodnenie 36, články 1, 2, 33 a 40

Uvádzané vnútroštátne predpisy

Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz (AVG) (Všeobecný správny poriadok): § 68 a 69,

Verwaltungsgerichtsverfahrensgesetz (VwGVG) (zákon o správnom konaní): § 32,

Asylgesetz 2005 (AsylG 2005) (azylový zákon): § 2, 3, 8, 10, 57 a 75,

Fremdenpolizeigesetz 2005 (FPG) (zákon o cudzineckej polícii): § 52 a 55,

Gesetz über das Verfahren vor dem Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (BFA-Verfahrensgesetz [BFA-VG]) (zákon o konaní na Spolkovom úrade pre cudzineckú agendu a azyl): § 9.

Krátky opis skutkového stavu a konania

- 1 Navrhovateľ v konaní o opravnom prostriedku „Revision“ XY, ktorý sa narodil v roku 1990, pochádza z Iraku. Po neoprávnenom vstupe do Rakúska 18. júla 2015 podal žiadosť o medzinárodnú ochranu podľa AsylG 2005. V rámci prvého výsluchu úradom pre verejnú bezpečnosť uviedol, že je šiitom. Šiitské milície ho vyzvali k tomu, aby za nich bojoval. Nechcel však bojovať a ani zabíjať iných ľudí alebo sám byť zabitý. Navyše je situácia v Iraku veľmi zlá, vládne tam vojna. XY ďalej zdôrazňoval, že to je jeho „jediným dôvodom úteku“.
- 2 Listom z 23. marca 2016 požiadal o svoje vypočutie v konaní o azyle a pri poukázaní na súčasne predložené podklady uviedol, že v domovskej krajine bol päť mesiacov držaný vo vyšetrovacej väzbe. Bol obvinený z účasti na trestnom čine. Navyše poukázal na to, že v roku 2008 mu bola spôsobená strelná rana.
- 3 Dňa 30. mája 2017 bol XY vypočutý na Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Spolkový úrad pre cudzineckú agendu a azyl, Rakúsko). Uviedol, že je slobodný a nemá žiadne deti. Narodil sa v Bagdade a vždy tam aj žil. Jeho otec a jeho súrodenci žili rovnako v Bagdade; jeho matka už zomrela. XY býval u svojho otca a súrodencov.
- 4 V odôvodnení opustenia domovskej krajiny XY uviedol, že on a jeho otec sú šiiti, jeho matka a jej príbuzní naopak sunniti. Medzi príbuznými matky boli „niektorí ľudia“, ktorí patrili do radikálnych skupín. Títo ľudia sa vyhrážali tým, že vyhladia celú rodinu, ak XY „o nich niečo povie“.
- 5 Spolkový úrad pre cudzineckú agendu a azyl sa XY viackrát opýtal, či uviedol všetky dôvody úteku, čo XY zakaždým potvrdil.
- 6 Po vykonaní ďalšieho skúmania Spolkový úrad pre cudzineckú agendu a azyl žiadosť XY rozhodnutím z 29. januára 2018 v súvislosti so žiadosťou o priznanie postavenia osoby s právom na azyl podľa § 3 ods. 1 AsylG 2005, ako aj

postavenia osoby s doplnkovou ochranou podľa § 8 ods. 1 AsylG 2005 zamietol. XY ďalej podľa § 57 AsylG 2005 nebolo udelené povolenie na pobyt, bolo voči nemu vydané rozhodnutie o návrate (to vychádzalo z § 52 ods. 2 bodu 2 FPG, § 10 ods. 1 bodu 3 AsylG 2005 a § 9 BFA-VG), ako sa aj podľa § 52 ods. 9 FPG zistilo, že jeho odsun do Iraku je prípustný. Lehotu na dobrovoľný odchod úrad určil podľa § 55 ods. 1 až 3 FPG v dĺžke 14 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o návrate.

- 7 Spolkový úrad pre cudzineckú agendu a azyl svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že tvrdenia XY sú nedôveryhodné. Sú totiž protikladné, nelogické a obsahujú rôzne nezmyselné tvrdenia.
- 8 XY podal proti rozhodnutiu Spolkového úradu pre cudzineckú agendu a azyl odvolanie na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Rakúsko), ktorým napadol posúdenie dôkazov Spolkovým úradom pre cudzineckú agendu a azyl. Pojednávanie na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) prebehlo 23. júla 2018.
- 9 XY ani vo svojom odvolaní, ani na pojednávaní na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) neuviedol nové dôvody úteku.
- 10 Rozhodnutím z 27. júla 2018 Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) zamietol odvolanie navrhovateľa v konaní o opravnom prostriedku „Revision“ ako nedôvodné.
- 11 Dňa 4. decembra 2018 XY podal novú žiadosť o medzinárodnú ochranu (ďalej aj „následná žiadosť“). Ako nový dôvod úteku teraz uviedol, že už celý svoj život je homosexuálom. V Iraku preto musel mať strach o svoj život. Tento dôvod úteku vo svojej prvej žiadosti zamlčal preto, lebo nevedel, že v Rakúsku môže svoju homosexualitu prejavovať. To sa dozvedel až v júni 2018.
- 12 Spolkový úrad pre cudzineckú agendu a azyl následnú žiadosť týkajúcu sa získania priznania postavenia osoby oprávnenej na azyl, ako aj postavenia osoby s doplnkovou ochranou rozhodnutím z 28. januára 2019 podľa § 68 ods. 1 AVG z dôvodu rozhodutej veci zamietol. XY navyše nebolo udelené povolenie na pobyt podľa § 57 AsylG 2005, bolo voči nemu vydané rozhodnutie o návrate (to vychádzalo z § 52 ods. 2 bodu 2 FPG, § 10 ods. 1 bodu 3 AsylG 2005 a § 9 BFA-VG) a podľa § 53 ods. 1 a 2 FPG mu bol udelený zákaz vstupu v trvaní dva roky, a zároveň sa podľa § 5 ods. 9 FPG rozhodlo, že odsun do Iraku je prípustný. Lehota na dobrovoľný odchod podľa § 55 ods. 1a FPG nebola stanovená.
- 13 XY podal proti rozhodnutiu Spolkového úradu pre cudzineckú agendu a azyl odvolanie na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd).
- 14 Rozhodnutím z 18. marca 2019 Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) odvolaniu vyhovel, pokiaľ šlo o vydanie zákazu vstupu. Vo zvyšnej časti odvolanie zamietol ako nedôvodné.

- 15 Proti tomuto rozhodnutiu podal XY opravný prostriedok „Revision“ na Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko). V rámci opravného prostriedku „Revision“ bol vydaný predmetný návrh na začatie prejudiciálneho konania.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 16 Spolkový úrad pre cudzineckú agendu a azyl odôvodnil zamietnutie následnej žiadosti tým, že nový uvedený dôvod úteku nie je dôveryhodný. Keďže sa rozhodujúca situácia nezmenila, právoplatnosť rozhodnutia vydaného v prvom konaní o azyle bráni novému vecnému rozhodnutiu o následnej žiadosti. Následná žiadosť sa má preto z dôvodu rozhodnutej veci (*res iudicata*) zamietnuť.
- 17 Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) v zásade súhlasí s týmto názorom.
- 18 XY tvrdí, že nová situácia síce nespočíva v jeho homosexualite, ale v získanej schopnosti vedieť ju dať navonok. Jeho tvrdenie, že k tomu bol schopný až následkom jeho priznania, je „určite“ dôveryhodný, keďže je to v súlade so všeobecnou skúsenosťou. Aj keby jeho vyjadrenie homosexuality podľa rakúskeho práva viac nebolo prípustné, je v každom prípade prípustné podľa smernice 2013/32. Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) musel navyše jeho homosexualitu určite zohľadniť pri posúdení, či existuje zákaz návratu.

Stručné uvedenie dôvodov predloženia prejudiciálnej otázky

- 19 V predmetnom prípade ide v podstate – a v rámci **prvej otázky** – o to, ako sa má vykladať slovné spojenie „sa objavili alebo boli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia“ obsiahnuté v článku 40 ods. 2 a 3 smernice 2013/32. Sporné je, či sa pod tým majú chápať aj okolnosti, ktoré existovali už pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o prvej žiadosti o medzinárodnú ochranu.
- 20 Voľné formulovanie a systematika hovoria v prospech tohto [výkladu]. To je však v rozpore so zásadou *res iudicata* uvedenej v odôvodnení 36 smernice 2013/32, aspoň z pohľadu rakúskeho chápania tejto zásady. Je teda možné, že táto zásada sa má chápať inak, ak ide o smernicu 2013/32.
- 21 V prípade kladnej odpovede na prvú otázku by vnútroštátny súd druhou prejudiciálnou otázkou chcel vedieť, či podľa smernice 2013/32 postačuje, že žiadateľ o azyl má možnosť znovutvorenia predchádzajúceho konania, alebo či sa má vykonať nové konanie o následnej žiadosti.
- 22 Do úvahy prichádzajú obe možnosti. V prospech prvej možnosti hovorí dôležitosť právneho inštitútu právoplatnosti, ktorá vyplýva z odôvodnenia 36 smernice

2013/32. V prospech druhej možnosti hovorí znenie článku 40 ods. 3, podľa ktorého v prípade nových skutočností alebo zistení „sa žiadosť bude ďalej posudzovať podľa kapitoly II“.

- 23 Rovnako v prípade, že odpoveď na prvú otázku je kladná, vnútroštátny súd by treťou otázkou chcel vedieť, či žiadateľovi o azyl, ktorý sám zaviniť, že nové dôvody neuplatnil už v prvom konaní, smie byť zakázané vecné posúdenie následnej žiadosti, hoci článok 40 smernice 2013/32 nebol riadne prebratý.
- 24 V tejto súvislosti je potrebné objasniť, či členské štáty pri prebratí článku 40 ods. 4 smernice 2013/32 musia upraviť *výslovnú* výnimku vecného posúdenia následných žiadostí alebo či sa vnútroštátne právo môže vykladať spôsobom, ktorý je v súlade s právom Únie.